

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 218. — ŠTEV. 218.

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 17, 1925. — ČETRETEK. 17. SEPTEMBRA 1925.

VOLUME XXXIII — LETNIK XXXIII.

ŠPANSKA VZNEMIRJENA RADI POLOŽAJA V MAROKU

Španska je v velikih skrbah za svojo armado v rifs-kem ozemlju. — 12,000 mož, ki so se izkrcali pri Alhucemas zalivu, je v nevarnosti, da bodo odrezani od dobav. — Strateški načrt se je izjalovil. — Napadi vstajev so prisilili gen. Primo di Rivera, da je poklical čete nazaj za obrambo Tetuana.

LONDON, Anglija, 16. septembra. — Maroška kampanja, posebno pa težkoče, na katere so zadeli Španci pri Alhucemas, vzbujajo velike skrbi na Špankem.

Poročevalec londonskega Times-a pravi, da je španskim listom prepovedano objavljati komentarje glede operacij, a večina razumnih Špancev ni pozabila političnega učinka izkrcanja pri Alhucemas.

Misel na svote, katere bo treba dovoliti za vzdržanje armade 100,000 mož, vznemirja vse one, ki imajo v mislih uravnan proračun in njega ekonomske posledice.

So pa še druge stvari, ki vzbujajo bojzani in strd Špancev.

— Izkrcanje se je izvršilo, — pravi poročevalec, — na negotoljubni obali, koncem normalne kampanjske sezi je mesto v pričetku. Iztočni veter lahko danes ali jutri pretrga stike z 12,000 možmi, ki so se izkrcali.

FEZ, Francoski Maroko, 16. septembra. — Pri ponovitvi napadov na centralni sektor so Francozi s sijajnim naskokom zavezli Mezraura, šest milj apadno od Taunata, severno od Uerga reke ter pričeli z artilerijskim obstreljevanjem kraja Bibane, ki se nahaja v bližini razdalji iztočno od Tarranta. Na ta način skušajo skleniti obe krili.

Domača kavalarija maroškega sultana je bila poslana na poizvedovanje pri Bibane ter je sporočila, da je postojanka še vedno močno zasedena. Vrše se priprave za artilerijsko obstreljevanje.

Neka francoska kolona se pomika zapadno od Ain Aisha ter čisti gričevje južno od Uerga reke, ki je še vedno polno sovražnikov.

Ko so Francozi zopet zasedli svojo staro črto, so opustili svoj stari sistem, kojih vsaka ima en bataljon posadke in ki se nahajajo dosti blizu drug poleg drugega, da si lahko priskočijo na pomoč. Na frontih zakopih delajo ovire iz bodeče žice, ki so močnejše kot pa one v svetovni vojni. Par starih postojank na vrhu gričev ni imelo nikake vodne dobave, in nekatere teh so izgubile do sto mož, ki so bili zavrtno umorjeni, ko so šli iskat vodo v doline. Maršal Petain je sedaj odredil, da mora imeti vsaka postojanka svojo lastno dobavo vode, tudi če bo treba dolgih komunikacij po zakopih, da se jo zagotovi. Na ta način bodo postale postojanke skoro nezavzetne.

TANGER, Španski Maroko, 16. septembra. — Španske oblasti v Tetuanu so vznemirjene glede položaja španskih sil pri Morro Nuevo ob Alhucemas zalivu, kjer so se izkrcali dne 9. septembra. Jasno je, da je bilo izkrcanje le del obsežnejšega programa, ki pa je bil opuščen iz nepojasnjenih razlogov.

Promontorij Morro Nuevo, kjer so utaborjene španske sile, je bil utrjen, a naravno oblikovanje promontorja ni ugodno za taborišče. Manjka vode in iztočni veter, ki piha že več dni, ovira v veliki meri razgled.

Zagonetna smrt.

HOLLYWOOD, Cal., 16. sept. Baron von Gersdorff, izvedenec za umetnine ter prejšnji nemški častnik, je umrl večer v kopalni sobi v stanovanju nabiraleca umetnin, Weinschencka. Poklicani zdravnik je izjavil, da je nastopila smrt, ker je počila žila, vendar kurgu.

Kljub temu pa je odredil coroner razloženje, da se odpravi vse dyome glede vzroka smrti.

Izvoz žita iz Canade.

OTTAWA, Ont., 14. septembra. Tekom avgusta meseca tekočega leta se je eksportiralo iz Canade več kot petnajst milijonov bušjev pšenice, dva milijona bušjev več kot v istem mesecu preteklega leta. Skoro enajst milijonov bušjev pšenice se je izvozilo v Anglijo in več kot osem milijonov bušjev je šlo skozi pristanišča Združenih držav.

Caillaux si je svest popolnega uspeha.

Na predvečer odpotovanja v Združene države je Caillaux prepričan, da bodo pogajanja uspešna. — Prva ponudba bo znašala letno \$70,000,000. — Evropski državniki na sestanku Lige so v dvomih.

PARIZ, Francija, 16. sept. — Finančni minister Jos. Caillaux bo odpotoval jutri v Združene države na čelu misije, ki bo skušala uravnati francoski vojni in po vojni dolg v Združenih državah. Njegove načrte, ki so ostali tajni, je odobril kabinet.

Splošno prevladuje v Parizu vtis, da bo dosegel uspešno uravnavo. Njegovi kritiki pravijo, da bi sploh ne šel, če bi ne pričakoval zadovoljive uravnave.

Parizski listi so objavili številne brzojavke iz Washingtona glede načina, kako se bo postopalo s Francozi in kakšne pogoje smejo pričakovati. Ta poročila si v splošnem zelo nasprotujejo. Caillaux bo najbrž čakal, da premore položaj, predno bo stavil svojo prvo ponudbo. Najboljše informirani krogi pa izjavljajo, da bo najprej ponudil Ameriki \$70,000,000 na leto in da je pripravljen iti do stotih milijonov. Splošno pa se tu di pričakuje, da bo zahtevala Amerika nekako \$130,000,000 na leto, z lažnimi pogoji za prvih šest ali deset let.

Na kuncu ameriških in angleških časnikarskih poročevalcev je rekel Caillaux, "da gre v Ameriko govorit z gentlemani in da bo staval gentlemansko ponudbo".

Rekel je, da bo gentleman staval le ponudbo, o kateri je prepričan, da jo lahko izpolni.

Napori Amerike, da kolektira vojne dolge, tvorijo pogosto predmet razprav med evropskimi državniki, celo onih držav, ki ne dolgujejo Združenim državam nikak ga denarja. Zadnji teden so razpravljali v Ženevi o tem predmetu, kot da je na poslovniku zborovanja Lige narodov. Evropski diplomatje izjavljajo, da bo to kolektiviranje drago za Ameriko. Izjavljajo, da bodo čutili Združene države učinek tega, da so združile milijone Evropejcev v skupno vez proti Ameriki.

Drugi pa pravijo, da ni zgodovina še nikdar nudila slike, kot sedaj, da bi ena država plačevala drugi stalno denar preko določene in šestdeset let. V dva in šestdeset letih se lahko dvignejo narodni, padejo ali pa izginejo. Vojne bodo brez dvoma izbruhle v tem času ter vplivale na finančne zmožnosti držel.

Položite današnji zemljevid Evrope poleg onega pred dva in šestdesetimi leti ter si stavite vprašanje: Kako bo izgledala Evropa leta 1987? Ali bo obstajala Italija, da nam plačuje dva in šestdeset let od sedaj naprej? Pred dva in šestdesetimi leti ni bilo norec še nobene Italije. Ali bo Rusija pogoltnila Poljsko? Ali bodo si volasi starci, ki sedaj še niso rojeni, plačevali dohodninski davek na korist Amerike po pretoku skoraj tih tisočletja?

Nekateri kritiki pravijo, da je naravnost roganje, če računajo ameriški izvedenci, koliko bo lahko plačala Francija v dva in šestdeset letih ter vprašujejo, če domnevajo Amerikanci povsem resno, da bo te dolgeve plačevala tako dolgo, Jacques Bainville navaja davek v "Liberté" slavno frazo: Do takrat bo mrtev kralj, odel in jaz. Osel pa pomenja izvedenec.

NAJNOVEJŠA VOJNA PRETNJA

Pričela je pretiti vojna, ko so Turki napadli kristijane. — Londonska vlada je vložila pri Ligi pritožbo, ker so navalili na Irak. — Jetnike ženejo proti severu. — Dogodki, ki so se vršili pred enim letom, so se zopet ponovili. — Turki se zavedajo svoje moči.

ŽENEVA, Švica, 16. septembra. — Londonska vlada se je včeraj formalno pritožila pri svetu Lige narodov, da krši Angora bruseljski dogovor glede musolskega ozemlja. Dogovora se morata držati obe stranki, dokler ne bo odločil svet glede tega ozemlja.

Protest pravi, da so turški vojaki dne 8. septembra obkolili krščansko vas Baljo ter odvedli prebivalce v Keroar, dočim je druga sila obkolila krščanski samostan pri Zaravaku. Sto in dvajset kristijanov, ki so ušli tem napadom, je pribežalo v ozemlje Iraka. Dne 10. septembra je dospelo 260 kristijanov v Zako, in ti begunci so izjavili, da so pričeli Turki deportirati vse Goyan kristijane, kakih osem tisoč, v Baškalo.

Angleški protest poudarja, da je slična turška akcija v preteklem letu prisilila Anglijo, da je vložila pri svetu Lige protest, kar je imelo za posledico bruseljski dogovor.

Munir bej, turški poslanik v Bernu ter pomožni načelnik turške delegacije, je izjavil včeraj zvečer, da ne morejo biti angleške obdolžitve resnične, ker ni že več kot eno leto nikakih kristijanov v prizadetem ozemlju.

— Baš pred enim letom, — je rekel, — so stopile turške čete v ozemlje, da kaznujejo osebe, ki so odvdle turškega gubernerja. Vsi kristijani so zbežali pred turškimi četami in noben se ni vrnil. Angleške obdolžitve so enostavno odgovor na turške zahteve glede varnostnega dogovora.

Neki angleški uradnik je izjavil včeraj, da je Anglija pripravljena skleniti dogovor s Turki, da pa zahteva glede Iraka ne varnostnega dogovora, temveč "hands off".

LONDON, Anglija, 16. septembra. — Anglija in Turčija sta bili na robu vojne pred enim letom vsled turške akcije, ki je bila slična včerajšnji akciji. To je postalo jasno v tukajšnjih visokih oficijelnih krogih, ko so dospele v London novice, da so turške čete prekoračile takozvano "bruseljsko črto" med Irakom in Turčijo ter pognale proti severu na stotine kristijanov, ki so bili naseljeni v okraju.

V nadaljnjih poročilih se glasi, da nameravajo Turki masakrirati kakih osem tisoč kristijanov v ozemlju, katero zahtevata zase tako Irak kot Turčija.

Te novice so bile svede skrajno dobrodošle za opozicijo. Opozicija dolži Baldwinovo vlado najnovejše krize v Iraku, ker je vlada pred kratkim sklenila obnoviti angleški mandat nad Mosulom in Irakom za nadaljnjih pet in dvajset let.

Po mnenju opozicije ima prekoračenje "bruseljske črte" le en pomen in sicer vojno. Prepričanje, da je Turčija pripravljena riskirati vojno z Anglijo, je ojačeno vsled novjših drznih izjav turškega časopisja, ki se javno zavzema za oborožen turški odpor proti Angliji, če bi svet Lige narodov odobril podaljšanje angleškega mandata nad Irakom za nadaljnjih pet in dvajset let.

Predsednica bo izgubila kuharico.

WASHINGTON, D. C., 16. sept. Tekom enajstih tednov, ko se je mudil predsednik Coolidge s svojo ženo v Swampscott, je skoval bog Ljubecni zaroto proti njima in vsled tega bosta izgubila sedaj svojo drugo kuharico, Miss Margaret Carr. Margaret se je seznanila med tem časom s Jerry Shea, upraviteljem posestva Fr. Stearnsa, h kateremu spada tudi Swampscott. Včeraj je obvestila gospo Coolidge, da bo v soboto zapustila službo ter se vrnila v Massachusetts, da se poroči z Jerry Sheaom. Prišla je v Ameriko šele pred dvema leti in sicer iz Irske.

Princ iz Walesa običal v snegu.

SANTIAGO, Chile, 16. sept. — Princ iz Walesa se nahaja v Los Andes konečni čilenski postaji na železnici, ki vodi preko And. Včeraj je došel tjakaj na povratku v Argentino ter ni mogel nadaljevati svojega potovanja radi snežnih zametov. Princ se še ni odločil, če naj se vrne v Vina del Mar ali pa vpripori nadaljni poskus, da pride preko And.

Franciji se ne sme preveč zaupati.

Po svojem povratku iz Evrope svari Samuel Untermyer pred francosko lokavostjo. — Francija lahko zadosti vsem svojim obveznostim.

S parnikom "Olympie" se je vrnil včeraj v New York znani odvnetnik Samuel Untermyer, ki se je mudil v Evropi, da premotri tamošnji položaj. Ko se je izkrcal, je rekel dobesedno:

— Kljub vsej propagandi, s katero nas preplavljajo z ozrom na francoski dolg v Ameriki, je dejstvo, da je danes Francija najbolj cvetoča dežela v Evropi. Prebivalci dežele so bogati, in naravno premoženje je porazdeljeno na široko ljudske sloje. Francoska vlada je dobra, kot je naša ali bi bila katerakoli druga, ker si ne upa rasičiti novih davkov. Oni, ki sede v uradnih seboje, da bi jih v takem slučaju spodili. Če pristimo, da nas ceneno čustvovanje in zakrivanje dejstev zvodi za nos ter nas napoti, da sprejmemo trapasto obliko odplačevanja dolgov, bo ona vlada, ki bo odgovorna za to, zaslužila zausnicio, katero bo dobila, kakor hitro ne bo več mogoče prikriti resničnih dejstev.

Prvi brezžični brzjav.

LONDON, Anglija, 14. sept. — Po mojem mnenju je obstajal brezžični brzjav že takrat, ko so predzgodovinski možje previkrat razumeli ali občutili smehljaj deklice, — je izjavil slavni iznajditelj Marconi v nekem govoru, katerega je imel ob priliki otvoritve radijske razstave.

Iznajditelj brezžičnega brzjava je odgovoril na številna vprašanja, kdo je pravaprav izumil brezžični brzjav.

Brezžični sporazum se je razvil, ko so se mogli ljudje sporazumeti s pomočjo govora ali pa znakov, oddanih iz daljave. To kar sem dognal jaz, je le, da je mogoče sprejeti električne valove na največje razdalje. Umetnost radija je šele v razvojem štadiju ter ni mogoče reči, kam bo dovedla. Kmalu ne bo več treba graditi visoke brezžične brzjavne postaje, ker bodo njih mesto zavzele majhne postaje, ki bodo hitro opravile svoje delo.

Blazni natakak je napadel zdravnika.

Iz umobolnice izpuščeni natakak je zasledoval z revolverjem dr. Gregory-ja, načelnika psihiopatičnega oddelka Bellevue bolnice. — Zdravnika je rešil prometni policist, ki je pobil blazneža na tla.

Dr. Menas Gregory, načelnik psihiopatičnega oddelka Bellevue bolnice, so mora zahvaliti izključno le naklonjeni mu usodi, da je danes še med živimi. Seden in trideset let stari natakak John Mangold, ki je bil pred petimi tedni pod parolo izpuščen iz umobolnice, v kateri je bil zaprt sedem let, je trpel na fiksni ideji, da ga je dr. Gregory poslal v umobolnico.

Mangold je izjavil na policijski postaji in pozneje v bolnici, da je pričel takoj potem, ko je bil izpuščen, študirati življenjsko navade dr. Gregory-ja.

Ob petih popoldne je zapustil zdravnik bolnico, da se odpelje v svoje stanovanje na zapadni 55. cesti. Ko je stopil v vožo, se mu je približal Mangold, pritisnil mu revolver na glavo ter sprožil. Počil je strel, a dr. Gregory je bil le obžgan od smodnika. Pričel je bežati kakor hitro je mogel po prometni 7. Avenue, neprestano zasledovan od blaznega. Skušal se je rešiti v neko hišo, a črni uslužbenec ga je snil vstran tako močno, da je padel na tla. Zopet je skušal Mangold streljati na zdravnika, ležečega na tleh, in nikdo ni hotel priskočiti zdravniku na pomoč.

Na srečo pa so se približali prometni policist Byrne, ki je pobil blazneža na tla.

Nova nemška iznajdba.

BERLIN, Nemčija, 16. sept. — "Deutsche Allgemeine Zeitung" je objavila podrobnosti glede novega "Freund-jekla". Glasi se, da je to jeklo za 40 odstotkov lažje kot pa navadno. Uporabljeno pri zgradbah prihrani trideset odstotkov stroškov navadnega jekla. Proces je izumil neki Šveicar, po imenu Messhaard.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.90 2000 Din. — \$37.60 5000 Din. — \$93.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40 500 lir \$22.50

300 lir \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJHITREJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, president

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
63 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nismošiva za celo leto	\$7.00
Za celotno leto	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" tiskava vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

DOBIČKI V PREMGOVNI INDUSTRIJI

Že več kot enkrat smo omenili poročila zvezne premogovne komisije glede položaja v antracitni industriji ter poučarjali dejstvo, da bo to poročilo šele sedaj, po par letih tiskano ter razposlano prirediteljem.

Neprestano smo opozarjali na slabo razmerje med plačili ter življenjskimi stroški. Naši čitatelji se gotovo še spominjajo, da zaostaja plača, skladno z statističnimi podatki tega uradnega kongresnega poročila, za kakšno širideset odstotkov za ugotovljenimi povšani življenjskimi stroški.

Poročilo pa vsebuje še nadaljine, skrajno zanimive podatke, ki jasno razkrinkavajo vse trditve premogarskih baronov.

Ta gospoda izjavlja namreč, da je povšanje plač premogarjev absolutno nemogoče in sicer raditega, ker nimajo podjetniki od svojega vloženega kapitala zadostnih dobičkov.

Pri tem pa nimajo v mislih premogarjev, njih družin, splošne javnosti, temveč izključno le one, ki dobivajo dividende.

Ves ameriški okraj trdega ali antracitnega premoga obsega ne dosti več kot ozemlje petstotnih kvadratnih milj.

Iz tega, sorazmerno majhnega okraja, dobivajo podjetniki vsako leto nekako sto milijonov profita, — na temelju podatkov, katere je ugotovila zvezna komisija, ki je preiskala vzroke ponavljajočih se stavk.

V ta čisti dobiček pa niso vključeni niti tributi, katere plačujejo železnicam, ki so večinoma lastnice ali solastnice velikih premogovnikov.

Akcionerji teh železnic so sveda soudeležni pri teh dobičkih. Z drugimi besedami rečeno, je resnični profit najbrž še enkrat tako velik kot pa ga je ugotovila uradna zvezna komisija.

Poročilo narodnega ekonoma ter rudarskega inženirja Laucka pa se tiče tudi dividendnih pristojbin nekaterih velikih premogovnih družb.

Tako je naprimer izplačala Cox Brothers Co. leta 1914 devet procentov dividend, leta 1919 dva in devetdeset odstotkov, leta 1920 tri in osemdeset odstotkov in leta 1922 dvajset odstotkov.

Lehigh Coal Company, lastnica Erie železnice, ki je zopet last New York Central železnice, — je izplačala leta 1917, pet in dvajset odstotkov dividend, leta 1918 eno in dvajset odstotkov, leta 1919 osem odstotkov, leta 1920 sto in štiri in trideset odstotkov, leta 1921 dva in sedemdeset odstotkov, leta 1922 eno in dvajset odstotkov in leta 1923 tri in petdeset odstotkov.

V dveh letih, 1921 in 1922 je izplačala torej družba v dividendah več kot dvojno svoto vsega vloženega kapitala!

Povsem slični, le mogoče še hušji, so bili dobički Hibbard Iron and Coal Company.

Ta kompanija je izplačala lastnikom akcijskih v letih 1921 in 1922 štirikrat toliko ekstra-dividend kot pa je znašal skupni temeljni kapital. Razvemtga pa so izplačevali akcionarjem še redne dividende, ki so znašale 4 kom let od 1916—1922 sedemsto in pet in dvajset odstotkov v resnici plačanega obratnega kapitala.

Pennsylvania Coal Co., — stransko podjetje Pennsylvania železnice, resnične vladarice države Pennsylvania, — je izplačala svojim akcionarjem v razdobju desetih let, od 1913—1923, šestkratni znesek skupnega vloženega kapitala!

Kdor verpa te številke in podatke v svoje možgane ter jih zgosti v pojme, bo moral reči, da premogarski baroni res ne morejo plačevati višjih mezd.

Ena stvar pa je ugotovljena in to priznavajo celo premogarski baroni.

Lastniki premogovnikov morajo sedaj zalagati iz svojih lastnih žepov profile, za katere ne skrbje delavci.

Če bi zvišali plače delavcev, bi vboodoče lahko dobivali kvečjem po trideset odstotkov dividend, ne pa petdeset ali šestdeset.

Kdo bo torej zameril podjetnikom, če se postavijo po robu takemu pristrženju njih dobičkov, — dokler niso premogarski dosti močni, da bi s silo izvajali to, kar je njih pravica?

Sedemdesetletnica trojčkov.

Poč redkokdaj se dogaja, da bi imeli trojčki že sedemdeset let na hrbtu, pri tem pa bi bili še popolnoma čili in zdravi. To se je dogodilo dne 1. avgusta v Linköpingu na Švedskem, kjer so trojčki dosegli starost 70 let. Trojčki so gospe Auguste Johansson, Zofija Nils-sonova in Šarlota Lindbladova.

Nemci v francoski tujaki legiji.

Nemški listi so to dni z grozo beležili, da je v francoski tujaki legiji okoli 24.000 Nemcev in Av-

strije in Nemčije in da je bilo v bojih v Maroktu ranjenih okoli 5 tisoč, padlo pa je najmanj 2500 nemških vojakov. Listi se čudijo, kako da morejo Francozi izvesti toliko Nemcev v svojo tujsko legijo in svrjajo vse one, ki bi se dali varati po francoskih obljubah, naj pomislijo, kakšni usodi se zapisejo, ako vstopijo v omejeno legijo.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDAJŠNJI AMERIKI

Ameriško priseljevanje.

Sedaj, ko je nova priseljenška postava v veljavi eno leto, je tudi mogoče ugotoviti njena učinkovanja ter priti do sklepov, temeljenih na dejstvih. Naši čitatelji vedo dobro, da je bilo preseljevanje zadnjega leta neizmerno manjše kot pa v katerikoli prejšnjem letu, z edino izjemo vojnih let. Še več, število priseljenčev je celo manjše kot dovoljeno po postavi, kajti le malo dežel je doseglo in izžrpalo kvote, katere jim daja priseljenška postava. Dežele z velikim številom priseljenčev, — Anglija, Nemčija in Francija so precej daleč zaostale za dovoljenimi kvotami, in sicer predvsem raditega, ker so ameriški konzularni uradniki skrajno varčni v viziranjem potnih listov.

Skupno priseljevanje v preteklem letu je znašalo 294.314 ljudi, skupno izseljevanje iz Združenih držav pa 92.728. V sled tega je obstoj čisti prebitok 201.586 priseljenčev.

Število takozvanih izučenih delavcev se je izdatno zmanjšalo v primeri z letom poprej. Znašalo je namreč še 42.422 napram 143 tisočim v letu poprej. Tudi farmenško delo, kateremu dajejo ameriški konzularni uradniki v vsakega priseljenčev prednost pred drugim, je padlo na 14.762, dočim jih je bilo v letu poprej več kot 27.000. Tudi "neuki" delavci se prišlo v zadnjem poslovnem letu manj kot pa v prejšnjem letu. Torej zmanjšanje priseljevanja na celoti.

Razmere glede priseljevanja v zadnjem letu pa so spravile na dan izvanredno prikazen: — Italijani in Španci so se v masah izselili iz Združenih držav in nadomestilo se jih je z Mehikanci. — Iz Mehike je prišlo čisti več priseljenčev kot pa je odpotovalo nazaj v Italijo Italijanov. Razen tega pa ni dosegla Italija niti nize priseljenške kvote, katero ji je dovolila "bela" priseljenška politika nativistov.

Kakšna pa je bila posledica tega? Posledica tega je bila, da so Mehikanci, ki so prišli v nekontrolirano številu v to deželo, — posebnost pa "neučeni", v večji meri potiskali navzdol plače, kar se je moglo to kdaj trditi o Italijanih. Mehikanci, ki prihajajo sedaj v Združene države, imajo še skrajno nizek življenjski standard. Način njih življenja je celo nižji in njih življenjske potrebe so neizmerno manjše kot one Italijanov, glede katerih se je pod trapastim vodstvom republikanov Ameriške delavske federacije domnevalo, da se je treba zavarovati pred njimi.

V južnoameričnih in zapadnih državah se je pričelo vsled tega že na tak način čutiti konkurenco kromnih Mehikancev, da je uvedla Ameriška delavska federacija kampanjo za preprečevanje priseljevanja in da se že vodijo pogajanja z mehiškimi strokovnimi organizacijami, ki pa so sveda ostala brezuspešna.

Kaj pa bodo posledice vsega tega?

Da ne bodo imele Združene države na razpolago zadosti delavskih moči, ki bi se lotile težkega dela na poljih, cestah, železnicah.

La Follettov kip.

Kipar Alexander Zeitlin je napravil kip senatorja La Follette. Kip bo v dvorani wisconsin-eko zakonodajno.

v rovi in drugih sličnih podjetjih. V sled tega bo treba zopet odpreti niže in izjavljati se bo na razpisne, nesolidarne in v svojem bistvu deklarativno sovražna proti-priseljenška politika harmonično združenih reakcionarjev razredno zavednega kapitala ter delavstva, ki se udaja bedastim občutkom harmonije.

V dvajsetem stoletju se ne more nobena dežela sveta obdati s kitajskim obzidjem. Oni časi so hvala Bogu za vedno izginili.

Protipriseljenška politika združenega kapitala in reakcionarne države pa se ne obrača le proti Italijancem, temveč tudi proti vsem, ki prihajajo iz južne in južno-zahodne Evrope, čeprav je splošno, da prihaja iz teh dežel največ delavcev, zaposlenih v jeklnah, rovi, na železnicah in cestah in česar je večina teh delavcev vedna ter članica strokovnih organizacij. Priseljenici iz južne in zahodne Evrope tudi niso pripravljeni sprejeti vsako plačo, katero se jim ponudi.

Zahtevajo čisto, kar dobivajo njih sodolavci iz severnih in zapadnih dežel Evrope. Kot že zgoraj omenjeno, pa stoji temu nasproti Mehikanci ter kitajski in japonski delavci, ki življenjski standard se ne bo nikdar prilagajal standardu delavcev, ki so prišli iz Evrope.

Vsa pozornost organiziranega dela bi se morala zastranega obratovati, ne proti evropskim priseljenčcem, temveč proti manjvrednemu delu, katerega življenjski standardi so nizki.

POGLAVJE O JETIKI

V Londonu se je vršil pred kratkim kongres, ki se je pečal v glavnem z jetiko pri otrocih. Konferenco je otvoril Sir Kingsley Wood, ki je označil brezsolno, slabo prežarčeno in prenapolnjeno stanovanje za glavni vzrok jetike. Kar se tiče umrljivosti radi jetike na pljučnih otrocih, je konstatiral po zbranih podatkih zadnje desetletne dobe, da je ta umrljivost padla za 46 odst. in umrljivost radi jetike na drugih organih za 42 odst. O jetiki pri otrocih v Rusiji je govoril profesor Vorobijev z vseučilišča v Moskvi. Takoj po vojni se je jetika širila, ker so razsajale razne nalezljive bolezni, toda sedaj se razmere zboljšajo in boj proti jetiki se organizira na široki podlagi. Prof. Pirquet z dunajskega vseučilišča je izjavil, da jetika pri otrocih na sploh nikakor ni tako nevarna, kakor se je prvotno mislilo. Ogroža pa človeka v srednji starosti. Dr. Griffith z vseučilišča Cambridge je razpravljal o različni nalezljivosti z bakterijske strani človeka in s strani goveda. Človeški bakterij je vedno pogostejši. Toda samo bakteriolog more razločiti obe obliki obolevnosti. Bifiko na jetiki bovine krave je smatrati za prenašalca bolezni.

Temperamentno je govoril Sir Henry Gauva in o nevarnosti, ki grozi otrokom s prenašanjem jetike potom mleka. Nobeno drugo hranilno sredstvo ne proizvodi toliko bolezni in ne nosi s saboj tako visoke umrljivosti kakor mleko. Profesor Frazer z vseučilišča v Edinburghu je ugotovil, da je več otrok na deželi kakor pa v mestu bolnih na jetiki. Njegovo preiskovanje je pokazalo, da je na Škotskem jetika med kmeti skrajno prebivalstvom mnogo bolj razširjena kakor pa po mestih. Razlago za to razliko išče v prehranjevanju z mlekom. Posebno zanimivo je bilo razpravljanje o novem lečenju jetike z zlatom. Izumitelj prof. Molgaard iz Kopenhagna je bil sam navzoč in je poročal o dosevanih uspehih na univerzitetni kliniki v Kopenhagenu. Novo sredstvo se imenuje Samochrysin. Kongres konča se navzoči zdravnik izrekli glasno, da je pripisati znaten del jetike pri otrocih s prenašanjem potom mleka na jetiki bolnih krav.

Peter Zgaga

Bravijo, da se je to zgodilo v Downtownu, če se je pa kod drugod, je pa nazadnje tudi vseeno. Rojak je bil strašno zaljubljen v osebnega, ponosnega in odkritosrčnega dekleta.

Lazil je za njo podnevi in ponoči, in ko sta bila nekoč slučajno sama, je pokleknil pred njo ter ji razkril svojo vročo ljubezen.

Ona ga je prezirljivo pogledala ter mu osorno rekla:

— Saj vendar veš, da te ne maram. Revez tisti, ki bo mene dobil. Jaz sem groba in sirova, in tudi udarim, če ni drugače.

Fant se je stresel in zajecal:

— Samo nekaj mi dovoli, prosim te, samo nekaj.

— Kaj pa? — ga je vprašala osorno.

— Vidiš, ker sem že na kolenih pred teboj, mi dovoli, da še malo poklekam ter zmolim par očenašev za tistega reveža, ki bo tebe vzela.

Tudi o Grdini pripovedujejo neko zgodbi, ki je vredna, da je objavim.

Ko so se romarji vrnili v Ljubljano, je Grdina priredil sijajno večerjo v nekem uglednem hotelu. Pili so vsake vrste pijačo in jedli jedila, katerim Grdina niti imena ni vedel. Precej okajeni so se podali že zgodaj k počitku.

Naučkrat pa vidijo hotelski uslužbenec Grdino kot norega letati semtertja po hodniku.

Pa so si mislili: — Revez se je vrnil z dolgega romanja in je nazbrže lačen.

— Ali iščete restavracijo, gospod? — so ga vprašali.

— Ne, ne, — je odvrnil Grdina ves zbezan in poten — ne, ampak ravno nasprotno.

Koverta piše v svojem glasilu: Meseca novembra bo začel naš list izhajati kot dnevnik. To se pravi, izhajal bo petkrat na teden in s tem je skoraj toliko rečeno kot da bi bil dnevnik. Zaučkrat pa kljub temu še potrebujem sedemsto novih naročnikov.

Da bo že enkrat konec teh komedij, bi svetoval, naj se zbere sedemsto rojakov in vsak izmed njih naj drži v pesti štiri dolarje.

Gredo naj h Koverti ter naj mu pomoli vsak štiri dolarje pod nos in naj pri tem izgovorijo naslednje besede: — Tukaj, pater Koverta, tukaj so širje dolarji, dobi jih poduhaj in povohaj. Če ti jih pod nos pomolimo, je s tem skoraj toliko rečeno kot da bi ti jih dali.

Če sme on blufati od jutra do večera in z dneva v dan, zakaj bi ga pa vi enkrat ne potegnili.

Nekdo se je moral zagovarjati pred ameriškim sodiščem ter izjavil, da je bila pijanost vzrok njegove nerodnosti. Sodnik, ki je bil navdušen slišati je pa odkimal z glavo. Prejnjaja leta bi se mogoče lahko izgovarjali s pijanostjo in bi sodišče morda tudi vpoštevalo vsaj izgovor. Sedaj v teh časih je pa drugače. Sedaj je v Ameriki prohibicija, sedaj ni v Ameriki niti pijače, niti pijanosti.

Meni se zdi, da je moral biti sodnik precej natrkan, ko je govoril te besede.

SONET

Pozdravljen Rim! Živelo sveto mesto!
Od vseh strani ti ljudstvo slavo poje,
žrtvuje ti prihranke — žulje svoje —
(Slovenec je zdaj tam baje nad šeststo).

Pot romarski se je zložil v cesto. Široka cesta; trotoarjev dvoje: sredina blatna je za nižje sloje, po trotoarjih vodstvo stopa zvesto.

Pobožnost vsepovsod — nikjer zabave; če ni zabave, pa ni volje prave, na božjo pot so žalostni spomini.

Le tri je žarek komedijantske slave za hip ošinil. To so: Mussolini, Grdina, Skaza. — Prvi prajz Grdini!

Mater, če ne morete dobiti svojega otroka, začnite takoj uporabljati Bordenovo Eagle Mleko.

Eagle Mleko je vzredilo več otrok kot vsa druga hrana skupaj. Tri generacije so bile vzrejene z njim.

Če pošljete ta oglas The Borden Company, Borden Building, New York, vam bodo povedali v vašem jeziku, kako je treba hraniti vašega otroka z Eagle Mlekom.

Dept. 1

Iz Jugoslavije.

Pokvarjena savska idila.

V beogradskem kopaljšču ob Savi se je odigrala ta črna komedija. Neki beogradski trgovec, čigar žena menda rada uhaja na stranska pota, je v kopaljšču nadzoroval svojo ženo. In je imel mož popolnoma prav, kajti konsta se mu je nudila zaničljiva slika. Ženi se je pridružil mlad, še golobrad študent in se z njo zapletel v prijazen pogovor. Razmerje med obema je postajalo čim dalje priskrbnejše in nenadoma je za grmovjem skrili trgovce opazil, da je njegova žena izginila s študentom v kabini. . . . Penj se od jeze, je odšel trgovec pred kabino in potrkal nanjo. Žena je odprla in prestrašena je odskočila, opazivši svojega soprega. Tudi študenta je neprijetno dirnile, ojuočil pa se je kmalu in napravil pikro pripombo. Trgovec je to razkačilo in udaril je mladeniča dvakrat s palico po glavi, da je nezavestno obležal. Prepeljali so ga v bolnišico. Zakonec na policijo, finale pa bo na sodišču.

Rumunski odvetniki v Jugoslaviji.

Rumunski odvetniki so dne 26. avgusta posetili svoje stanovske tovarše jug. kraljevine, da pogledajo prijateljske stike med obema narodoma.

Velik požar v Busovači.

Te dni je pogonilo v Busovači v Bosni veliko lesno skladišče tvrdke Lehr, Čavič & Jovanović. Zgorelo je nad 3000 kubičnih metrov drv in stavbenega lesa v vredosti približno 800 tisoč dinarjev.

Samomor pomočnika zagrebškega pošnega ravnatelja.

V stanovanju pošnega nadzornika Sušaku Lumačka, se je odigral te dni senzacionalen dogodek. K Lumačku je prišel iz Zagreba pomočnik direktorja pošte in brzojava Gjuro Filković, ker ga prošil, da bi se smel pri njem nekoliko odpohati. Načrpa-

OLANEK 142.

Kondenzirano mleko vsebuje vse vitamine ki so potrebni za grajenje in mišice ter se lahko vsako zaneslo na tozadevno vsebuječo kakovost. Ta se tice potrebno boljše vrste kondenziranega mleka. Kot pri vsaki drugi hrani, je tudi tukaj razlika v kakovosti. Matera naj bi uporabljala kondenzirano mleko, ki ga izdeluje firma, katere kakovost je priznana. Večina mater izbere Bordenovo Eagle Mleko, o katerem je znano, da nadkrunjuje vse druge vrste. Priporočljivo je, da se vedno uporablja eno in isto vrsto. Otok je sveda upravičen do najboljšega in nič ni bolj važno kot primerna hrana, posebno pa tekom gorkega vremena.

Otrokove zobje.

Zdrav otrok dobi svoj prvi zob med šestim in sedmim mesecem. Prvi zobje se imenujejo "mlečni zobje", ter jih je dvajset po številu. Velika razlika je v času njihovega prihoda. Zaščita teh začasnih zob je zelo važna. Dvakrat na dan jih je treba čistiti s tem, da se jih naravno riblje gori in doli z mehko tkanino ali s koščkom bombaža, ovitega okrog prsta. Tkanina ali bombaž morata biti namočena v raztopnini boraksove soli. Žilčica boraksove soli mora biti raztopljena v enem pintu vrele vode. Ko je otrok starejši, ga je treba naučiti, da se poslužuje zobne krtačice. Zdravje in moč drugih, oziroma stalnih zob je odvisna v prvi vrsti od skrbni in pozornosti, ki se jo posveča mlečnim odroma začasnim zobem.

Drugi oziroma stalni zobje se pojavljajo v šestem ali sedmem letu ter jih je vsega skupaj dvaindeset. Izvanredno velike važnosti je skrb za stalne zobe. Številne bolezni najjo svoj izvor v slabih zobeh. Zoh, za katerega se dobro skrb, prične redkokdaj gniti. Priporočljivo je, da peljete otroka vsakih šest mesecev k ugodnemu zobozdravniku, ki bo zaustavil gnitilo, ki se je morda pričelo. Le zapomnite si: — "Ena unča preprečbe je vredna en funt zdravljenja."

Ali vaš otrok premalo tehta?

Najbolj zadovoljivi uspehi pri zdravljenju slabo prehranjenih otrok so se pojavili vsled uporabe Bordenovega Eagle Mleka. Solški otroci, ki so trpeli vsled slabe prehrane, so se takoj izboljšali kakorhitro je bilo prideloeno Eagle Mleko njihovi hrani. Nekateri so pridobili na teži dvakrat bolj hitri kot bi se zahtevalo od njihovega normalnega razvoja. Da, cela skupina je pridobila sedem funtov več kot pa otroci enako hranjeni z navadnim mlekom v steklenicah. In učitelji so izza onega časa opazili, da otroci niso pridobili samo v zdravju, moči in lepši zunanosti, temveč so tudi pri učenju boljše napredovali.

Čitajte te članke pazno vsak teden ter jih spravite za bodoča poročila.

vijlji ma je odkazal posebno sobo. Ko pa naslednje jutro gost ni prišel iz sobe, ki je bila od znotraj zaklenjena, je nadupravitelj poslal po ključavničarja Filkoviča so našli v sobi nezvestnega. Uradni zdravnik mu je nudi prvo pomoč. Z brzovalnikom so ga peljali v Zagreb, vendar je mož na poti blizu Ogulina umrl.

Po zdravniški izjavi se je Filković, ki je bil baje živčno bolan zastrupil z lizolom.

G. K. CHESTERTON:

ČETRTEK.

Poslovenil Oton Župančič.

PRVO POGAVLJE.

Poeta v Saffron-Parku.

Predmestje Saffron-Park je ležalo na zahodni strani Londona, rdeče in raztrgano kakor oblak v večerni zarzi. Vse hiše so bile zidane iz svetle opeke in so se fantastično očrtavale na nebu; celo tla se bila divje razdrapanja. Bilo je delo drzne fantazije podjetnega stavbarja z zmedenimi pojmi o umetnosti, ki je nazival svojo arhitekturo včasih "slog Elizabetin", včasih "slog kraljice Ane", po vsej priliki prapričan, da sta bili obe vladarici ena in ista oseba. To predmestje je veljalo za večjo ali manjšo pravico za umetniško naselbino, čeprav ni gojilo nikoli izrazito kake umetnosti. Ali najsi se je zahtevala po čisti intelektualni trdnosti kakor kolikor toliko majala, je bilo vendar nesporno, da je bil Saffron-Park kaj prijeten kraj. Tujec, ki se je ozrl prvič na te čudne rdeče hiše, si je moral pač misliti, kakšne posebne vrste ljudje bi vtegnili v njih prebivati. In če je srečaval ljudi, je videl, da se v svoji domnevi ni varal. Kraj ni bil samo prijazen, nego popoln, če si ga gledal ne kot prevaro, nego kot sen. Če že niso bili prebivalci umetniki, je bil vsaki skrajni udarjen vendarle počut umetnosti. Ta mladi mož potavim z dolgiimi kostanjevimi lasmi in nesramnim obrazom — ta mladi mož res da ni pesnik; pač pa je pesnik. Ta stari gospod z divjo belo brado in z divjim belim klobukom — ta častljivi lisjak res da ni filozof; a vsaj v drugih priboj filozofije misli. Ta učeno gledajoči gospod s plešasto, jajčasto lobanjo in z golim ptičjim vratom nima pravice do učeniške vnanjosti, katerega si je nadel; ni odkril ničesar novega v biologiji; a kakšen nekakši stvor bi bil mogel odkriti biologom, nego samega sebe? S tega, in edino s tega stališča treba motriti ves ta kraj; ne smatraj ga za umetniško delavnico, nego za drobno a dovršeno umetnino. Kdor je stopil v njega socialno ozračje, je imel občutek, kakor da je začel v pisano komedijo.

Ta privlačna neresničnost se je razlivala čezenj zlasti pod mrak, kadar so štrleče stebre temnele na zadnji bleščavi nebi, in se je zdelo vse to blazno mesto kakor odločeno od drugega sveta liki plavajoči oblak. Ta očarljivost je bila še večja v nočeh lokalnih svečanosti, ki so bili mali vrtiči čisto razsvetljeni in so žarele velike kitajske svetilnice na prilikavem drevju kakor divji, neznanski sadovi. Največja pa je bila nekega posebnega večera, ki je ostal okoliščini se do danes, dasi nejasno, v spominu, in katerega junak je bil poet s kostanjevimi lasmi. Sicer pa ni bil junak samo tega večera. Marsikatero noč so tisti, ki jih je nanesla poet mimo vrtička za njegovo hišo, lahko slišali njegov pridigarški glas, ki je določal zakone človeštva sploh in še posebej ženskam. Stališče žensk ob takih priklakah je bilo res eden paradoksov tega kraja. Bile so po večini neke vrste emancipirank, ki so se izjavljale proti moški nadvladi. In vendar so te novotarke moške, mu vedno priznavale čast, ki mu je ne prizna nobena navadna ženska; poslušale so ga, kadar je govoril. In gospod Lucijan Gregory, rusofili poet, je bil v nekem zmišlju gotovo mož, ki ga je bilo vredno poslušati, čeprav si je nazadnje njegovim besedam samo zasmajal. Razkladal je staro bajko o protizakonitosti umetnosti in o umetnosti protizakonitosti z nekakim brezdolnim svetovstvom, ki je človeka vsaj za hip zadovoljila. Pri tem ga je dokaj podpirala njegova presenečljiva zunanost, ki jo je izražal povsod, kjer se je izjavljalo. Njegovi zamolklordeči, po sredji razčesani lasje so bili prav kakor ženski in so valovali v lahkih zavojih, kot jih imajo device na pretrajaljskih podobah. Iz tega skromnega svetniškega okvira pa je šilil širok in brutalen obraz: vplj, — to je poetično! Naša pre-

brada je molela naprej s prezirnim izrazom omehkuženega človeka. Bil je kakor živo bogokletstvo, mešanica angela in opice.

Tega posebnega večera se bo spominjala okolica, če po ničemer drugem ne, po njegovem nenavadnem solnčnem zahodu. Kakor konec sveta. Ves nebes je bil zastrt kako z živim, trepetajočim perjem; nebo polno perja, perja, ki se ti je skoro nalahko dotikalo obraza. V sredini nebeskega oboka je bilo to perje sivo, in se je čudovito prelivalo v vijolično, sinjasto, nevrjetno rožno in blede zelenkasto; a nepopisni so prosopini in jarki toni na zahodni strani; zadnja razbeljeno-rdeča peresa na tej strani so zakrivala solnce kakor nekaj, kar je prelepo, da bi smele gledati človeške oči. In vse je bilo tako nizko nad zemljo, kakor da hoče razodeti silno tajno. Vse obnebeje kakor da je skrivnost: izraz za tisto bleščečo omejenost, ki je duša lokalnega patriotizma. Še nebo se je zdelo ozko.

Nekateri torej se bodo spominjali tega večera po tem tožkem nebu; drugi, ker se je takrat pojavil v Saffron-Parku drugi poet. Dolgo je kraljeval rusi revolucijonar brez tekmea; pod noč po tem znamenitem solnčnem zahodu je bilo te samovlade nenadoma konec. Novi poet, ki se je uveljavil z imenom Gabriel Syme, je bil človek mitega obličja s svetlo špičasto brado in bledorumenimi lasmi. Vendar ti je vstala knaht sluhnja, da ni tako miran, kakor kaže na prvi pogled. Njegov prihod je stal v znamenju nasprotja s poetom staroselem, Gregoryjem o vsem bistvu poezije. Syme je izjavil o sebi, da je on poet zakona, poet reda; celo to je rekel, da je pesnik spodobnosti. Vsi Saffronci so ga pogledali, kakor da je pravkar padel med nje iz tega nemogočega neba.

Gospod Lucijan Gregory, poet-anarhist, je oba dogodka res spravljal v zvezo.

— Že mogoče, — je rekel sunovito, po svojem kričnem načinu, — že mogoče, da je bilo treba take noči z oblaki in kmurimi barvami, da je rodila tako znamenje, kot je spodoben poet. Pravite, da ste poet zakonitosti; jaz vam pravim, da ste nasprotje v izrazih. Čudim se samo, da se niso pojavile repatičice in potresi ob vašem prihodu na ta vrt.

Mož z milimi modrimi očmi je prenašal to gmenje z nekako udano vzvišenostjo. Tretja oseba v družbi, Gregoryjeva sestra Rozamonda, ki je imela rdeče lase kakor njen brat, a pod njimi prijaznejše lice, se je zasmejala in v nje smehu se je družilo občudovanje z zavračanjem, ton, v katerem je po navadi odgovarjala hišnemu porokcu.

Gregory je povzel dobrovoljno, v visokem govorniškem slogu:

— Umetnik je anarhist. Prestavlja besede, kakor ti drago. Anarhist je umetnik. Človek, ki vrže bombo, je umetnik, ker čeni velik trenotek nad vse drugo. On vidi, kodiko več je vreden en sam brizg plamenice luči, en sam pok veličastnega groma, nego cel kup nelicnih redarjev. Umetnik zavrača vsakršno vladno, odpravlja vse dogovore. Poet diha radost samo v brezredju. Če bi ne bilo tako, bi bila londonska podzemeljska zvezdnica najpoetičnejša reč na svetu.

— Kaj pa je poetičnega v uporništvi? — je rekel Syme razdraženo. Prav tako bi lahko trdili, da je poetična morska bolezen. Bolezen je upor. I bolezen i upor utegneta biti rešila v gotovih obupnih primerih; a obesite me, ne morem uvideti, zakaj naj bi bila poetina! Upor sam na sebi — so mi upira. To je samo bljuvanje. Dekle je ob nespodobnih besedah zategnilo obraz, toda Syme je bil preveč v ognju, da bi se bil oziral nanjo.

— Pravilni tok stvari, — je rekel Syme, — to je poetično! Naša pre-

Slika nam predstavlja starodavno Akropolo pri Atenah pod katero bo začela kopati družba ameriških raziskovalcev. Amerikanci so plačali grški vladi nad en milijon dolarjev za dovoljenje. Pod tem starodavnim poslopjem upajo zaslediti znake dosti starejše kulture kot je grška.

bava na primer, ki se vrši v svetem, tajnem in tihi redu, evo vam temelja vsej poeziji. Da, najpoetičnejša stvar, poetičnejša od cvotlic, poetičnejša od zvezd — najpoetičnejša stvar na svetu je ne biti bolnemu.

— Zares, — je rekel Gregory z viška, — primeri, ki jih izbirate —

— Oprostite, prosim, — je dejal Syme grenko, — pozabil sem, da smo odpravili vso spodobnost. Prvič je stopila Gregoryju rdečica na čelo.

— Nemara ne pričakujete od mene, — je rekel, — da bom revolucioniral človeško družbo na tej tratinici?

Syme mu je pogledal naravnost v oči in se je nasmehnil.

— Ne, tega ne pričakujem, — je rekel, — mislim pa, da bi prav to hoteli, če bi vam bilo res kaj za vaš anarhizem.

Gregoryju so se debele bikovske oči nenadoma zablistale kakor srditemu levu, in človek bi si lahko mislil, da se mu rdeča griva ježi.

— Torej ne mislite, — je rekel s pretečim glasom, — da sam rečem anarhist?

— Izvolite?

— Jaz da nisem resen anarhist? — je zakričal Gregory s stisnjenimi pestmi.

— Dečko moj dragi! — je rekel Syme in se je oddaljil.

Z začudenjem, a tudi z zagonetnim veseljem je zapazil, da ga Rozamonda Gregoryjeva spremlja.

— Gospod Syme, — ga je ogovorila, — ali ljudje, ki govore tako, kakor vi in moj brat, pogosto mislijo, kar izreko? Ali mislite na to, kar ste pravkar izrekli?

Syme se je nasmehnil.

— Ali mislite? — je ponovila.

— Draga Miss Gregory, — je rekel Syme mirmo, — mnogo je vrst iskrenosti in neiskrenosti. Kadar pravite osebi, ki vam je podala sol, "hvala", ali mislite, kaj govorite? Ne. Kadar pravite, "svet je okrogel", ali mislite, kaj govorite? Ne. Kar pravite, je res, in vendar ne mislite na to. No, mož kot vaš brat, se nameri včasih na stvar, ki jo resnično misli. — Morda je v tistem samo polovica resnice, samo četrtina, desetina; a tedaj povemo že ve nego misli baš ker misli na to.

— Ali je anarhist? — je vprašala.

— Edino v tem smislu, o katerem sem govoril, — je odgovoril Syme; ali če hočete rajša, v tem nezmislu.

Strnila je široke obrvi in rekla protigrano:

— Torej ne bi zares metal bomb in takih reči?

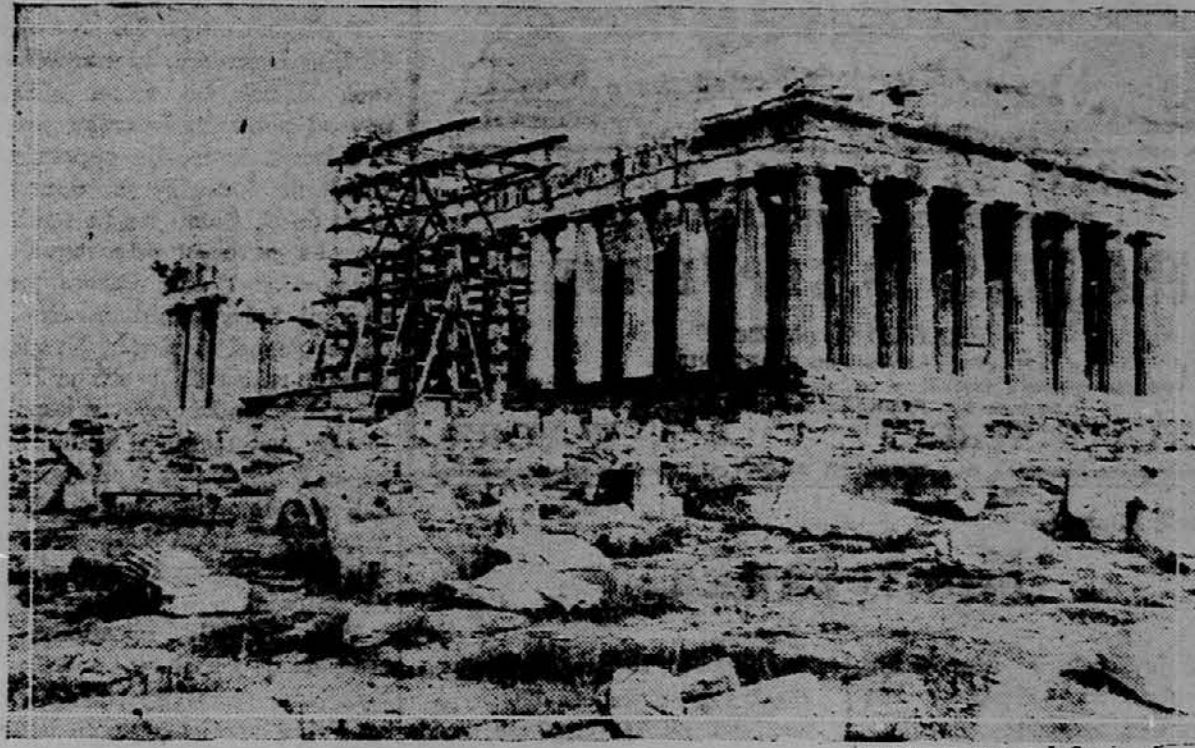
Syme je bruhnil v silen smeh, ki je bil kakor premočan za njegovo šibko, nekoliko dandijsko postavo.

— Bog se usmilil, gotovo da ne! — je vzdiknil. — To se dela samo anonimno.

In tedaj se je s konci ustnic tudi ona zasmejala; z veseljem je pomislila, kako absurdne izjave Gregory, in kako se mu ne more nič hudega zgoditi.

— Pravilni tok stvari, — je rekel Syme, — to je poetično! Naša pre-

AMERIŠKE KONCESIJE NA GRŠKEM

Slika nam predstavlja starodavno Akropolo pri Atenah pod katero bo začela kopati družba ameriških raziskovalcev. Amerikanci so plačali grški vladi nad en milijon dolarjev za dovoljenje. Pod tem starodavnim poslopjem upajo zaslediti znake dosti starejše kulture kot je grška.

Trebalo se je privaditi...

Ameriški tvorničarji in izdelovalci zrejo že sedaj z mučnimi skrbmi v čas, ko bo postal import nemškega blaga varen, če ne merodajen faktor v gospodarskem življenju Združenih držav. Vedo namreč dobro, da sili izvrševanje Dawesovega načrta Nemčijo k temu da izvažajo v vedno večji meri izgotovljeno blago ter se ne varajo niti malo glede posledice te tendence.

Na kongresu Narodne zunanje trgovine, ki se je vršil pred kratkim v Seattle, Washington, je imel Henry Robinson iz Los Angelesa govor, v katerem je razpravljal o odnosih Evrope napram Ameriki. Ta Robinson ni nikakoli ničla. Bil je namreč član delegacije treh, katere je poslala vlada kot izvedence na pariško reparacijsko konferenco, da varujejo tam interese ameriške industrije.

Bil je torej zastopnik velekapitalističnih interesov v Združenih državah.

Kaj pa je povedal ta Henry M. Robinson glede učinkovanj novih industrijskih razmer v stari Evropi? V prvi vrsti je svaril pred prevelikimi posojili za evropske industrije, "kojih stabilnost in dobičkonost nista vzvišeni nad vsak dvom". Rekel je tudi, da je skrajno težko ločiti pristne navdbe od pretiranih in napihnenih.

Za to negotovost ter zbežnost evropskih industrij je napravil odgovoren "popust kreditega toka", katerega je bilo lahko opazovati tekom zadnjih par let in katerega naj se sedaj iznači s povečanimi kreditnimi dovolili ameriške strani.

Vsled tega je izrekel svoje svarilo: Če bo dala Amerika sama, ne bo dobila povrnjenih svojih izdatkov v gotovem denarju. Povsod in vedno bodo vsi upniki izjavljali, "da se bogata Amerika že itak vtaplja v svoji lastni masti". Vsled tega pravi, da naj se ustanovi "mednarodne finančne konsorcije", pri katerih bi Evropa posodila šestdeset odstotkov, Združene države pa štirideset odstotkov potrebovanega kapitala.

Še dosti večje skrbi pa mu povzroča neka nadaljna stvar. Svetovna trgovina bo morala šele v par letih premagati resnično krizo in sicer takrat, ko bo morala plačati Nemčiji v petem letu izvedenja Dawesovega načrta zavzemnikom dve milijardi in pol zlatih mark. Da spravi skupaj to svoto, bo morala vreči na trg svoje industrijske proizvode v takih masah, da bo vsaka posamezna država, posebno Združene države, stavljala pred konkurenco, katere sploh ne bo mogoče premagati.

On računa z letnim nemškim importom izdelanih industrijskih predmetov v znesek tristo in petdesetih milijonov dolarjev, ta je z obsegom importa, ki bo dosti velik, da opliva na tukajšnje izdelane proizvode in s tem tudi na plače delavcev.

Njegov načrt, ki je gotovo dober za njegove stanoviške tova-

riše, — se glasi vsled tega, naj se prične že sedaj s krčenjem plač, da se bo mogel ameriški delavec polagoma privaditi stradanju.

Dawesov načrt je res nekaj imenitnega, ne le za nemške kapitaliste, temveč tudi za ameriške in one vseh ostalih kapitalističnih dežel sveta.

Denar, katerega se hoče izsescati iz Nemčije, naj bi povrnil delavni sloji vseh dežel s svojim stradanjem in nižjim življenjskim standardom. Mednarodni kapital je preveč dobro organiziran, da bi ga bilo mogoče ugnati v kozji rog z enostavnim jadikovanjem.

Delavski sloji vseh dežel se morajo združiti, organizirati ter postaviti skupno in odločno fronto napram mednarodnemu kapitalizmu, katerega izključni cilj je zromadenje kapitala in s tem tudi zromadenje moči.

Denar, sveta vlada. Kdor ima denar, lahko razpolaga s svetom, seveda le pod pogojem, da se resnično produktivni sloji nezavedni, da se ne zavajajo svoje moči ter se puste izkoriščati.

Nemški delavec trpi že sedaj in ameriški bo trpel v doglednem času, in sicer predvsem vsled izvedenja zloglasnega Dawesovega načrta, katerega namen je še bolj napolniti bisage mednarodnega kapitala.

Propaganda za francosko državno posojilo.

Te dni je imel Herriot propagandni govor za državno posojilo, kar smatrajo politični krogi za spravi poskus med njim in Painlevoim. Pariški nadškof, kardinal Dubois je izdal novo pastirsko pismo za državno posojilo. V pismu pravi kardinal, da so ga mnogi grajali, ker dela propaganda v korist vladi, ki je nasprotna katolikom, toda to ne pride v poštev, ker gre za dobrobit Francije. Ako se posojilo izjalovi, pride gotovo do socialistične vlade in to bi bil začetek socialnega in verskega razkroja, začetek krvave komunistične revolucije.

Proti bolečinam

v hrbtu, straneh, kolkih in v prsih, na otekline in krče rabite

Severa's
Gothardol.

Hišni liniment za mazanje zunaj ki hitro prežene revmatične in nevralgične bolečine.

Cena 30 in 60 centov.

Zahtevajte recept pri lekarni.

W. F. SEVERA CO.

CIDAR RAPIDS, IOWA

Švicarski hotelirji in šolske počitnice.

VABILO

k veselici.

Zveza švicarskih hotelirjev se je obrnila do šolskih ravnateljev z vprašanjem, ali bi ne bilo umestno, da bi se šolske počitnice preložile na čas, ki ne pade v veliko sezono zdraviliških krajev. Švicarsko učiteljsko glasilo pravi na to, da bi se ljudsko mnenje upravičeno uprlo odkodovanju otrok v priloge inozemskih hotelov. Gotovo bi bilo v kvar otrokom, ako bi ne bile šolske počitnice v mesecih, v katerih so najbolj potrebne. Zato ni pričakovati drugega, nego da komisija švicarskih šolskih ravnateljev hotelirski predlog kratkoma odkloni.

katero priredi društvo "Bratska Zveza", št. 140 S. N. P. J. ob pribliki 15. letnega obstanka v soboto dne 17. oktobra zvečer v prostorih Louis Lakner, 178 Stockholm St., Brooklyn, N. Y. Vstopnina je 35c; začetek točno ob osmi uri; igrala bo godba pod vodstvom prof. Adamieh.

Tem potom uljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz Greater New Yorka in okolice, da se te naše zabave polnoštevilno udeležijo in z nami proslavimo 15. letnico društvenega obstanka.

Na veselo svidenje 17. oktobra 1925!

(2x 16,17)

ODBOR.

ADVERTISER in GLAS NARODA

Naznanilo.

vsem tistim, kateri hočejo poslati dolarje v staro domovino.

DOLARSKA IZPLAČILA —

izvršujemo v vseh delih Jugoslavije za pristojbino 4%, istotako v Italijo — zasedeno ozemlje za pristojbino 3%.

POŠILJATVE V DINARJIH IN LIRAH —

izvršujemo najtočneje in po jako zmernih cenah. Za vsako pošiljatev preskrbimo podpisano izplačilno potrdilo prejemnika.

Brza in točna postrežba v vseh oziirih zajamčena.

DENARNE VLOGE prejemamo na

"Special Interest Account"

in jih obrestujemo po 4% mesečno obrestovanje.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA
POTNIŠKA POSLOVNICA

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAZNANILO ROJAKOM

Podpisani še vedno popravljam harmonike, koncertine, klarinete, gosli in gramofone, sploh vse muzikalije; vsako delo jamčim.

V zalogi imam vsakovrstne instrumente in pokvarjene prekipujem.

Zdaj imam tudi v zalogi note vsakovrstne za domače zabave, katerih ne dobite v Chicagu, kakor tudi plošče in role v vseh jezikih.

Velika zaloga importiranih koncertin.

NIZKE CENE

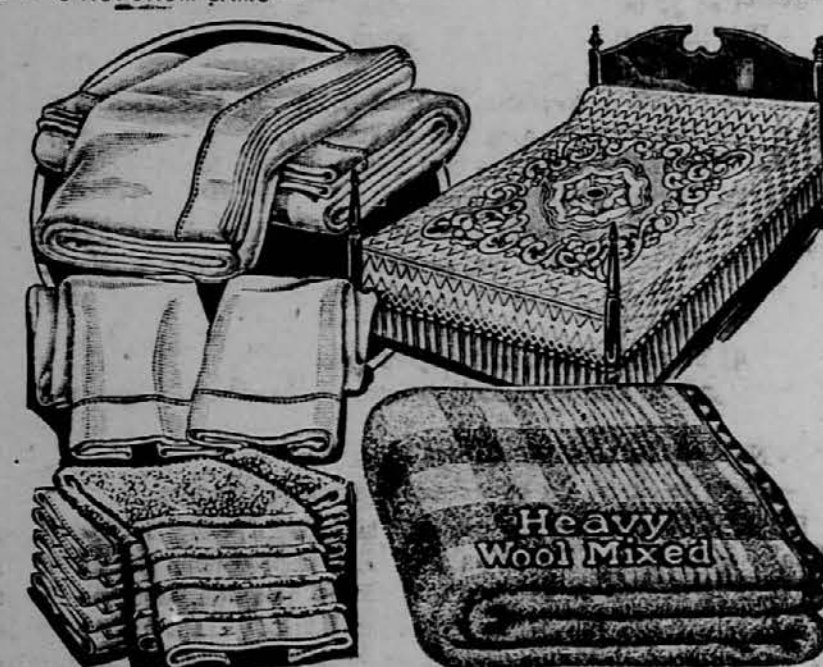
Frank Drazumierich

5122 Butler Street, Pittsburgh, Pa.

Telefon: Fisk 0237 R

RAZPRODAJA! NAJVEČJA NA SVETU!

14 KOSOV OPREME ZA A SPALNICO, VREDNE NEKAKO \$16.95, POSEBEJ ZA TO VELIKO RAZPRODAJO SKUPAJ S KUPONOM ŠAMO — \$8.95

ŽENE! Pri tej priliki res lahko prihranite denar. Vrednega je sedaj izkoristite. Ta ponudba bo veljavna samo toliko časa, da prodamo 2000 oprem. Odkar smo jo stali, se jo smatra največje dosedaj, in zares, kajti preveč dne, kol smo otvorili to veliko kampanjo smo prodali 600 oprem; 2000 oprem, namenjen za to razprodo, bo morda v enem tednu prodanih. Ne mudite. Nočemo, da bi bili razočarani. Ta dragocena oprema 14 kosov, sestoji iz naslednjega:

1) Krasno prvotno posteljno pregrinjalo, kot je na sliki. Močno stikano iz dobrega bombažnega tkanja, čisto bele barve, trajno vzdrženo, ima ostre vogale ter je lep vzorec. Dobro se bo pralo in bo leta trajalo. Velikost približno 72X84 inčev.
2) 2 prvotni brezšivni rjuhi, napravljeni iz finega na roko tkanega muslina, čisto bele barve. Velikost 72X90 inčev. Se bosta dobro prali ter dolgo trajali.
3) 4 vzene blazine. Napravljeni iz na roko tkanega muslina, bele barve, 42X36 in.
4) 6 prvotnih turških brisač. Te brisače so težke in velike. Napravljeni so iz dobrega bombažnega sukanca, snežno bele, imajo vezene konce ter lep barvisti pas. Velikost približno 18X36 inčev.
5) 1 fino težko napolnovano ogrinjalo. Močno stikano iz dolgih koncev bombaža in volne, ki prehaja v mehke nitke na kraju. Kraji so lepo vezeni ter trajni. To ogrinjalo je gorko, jako pripravnno in lepega uzorca.
VSAK MOJ ABSOLUTNO POTREBUJE TO ČUDOVITO OPREMO. TODA KJE JO LAHKO DOBITE PO NAŠI POSEBNI NA POLOVICO ZNIZANI CENI? Samo izpolnite spodnji kupon danes. Ne pošiljate denarja. Samo 35c v znakmah za pošiljalne stroške. Plačate posebno denar \$8.98, ko dobite opremo. Zapomnite si: Naša cena \$8.98 za to opremo je veljavna edinele s kuponom. In ne več kot eno opremo se proda vsakemu odjemalcu.

BREZPLAČEN! KUPON št. 600 VREDEN \$8. BREZPLAČEN!

ADAMS MAIL ORDER CO., Madison & Union Streets, Dept. 824, Chicago, Ill.

Gospodje: Priloženo dobite 35c v znakmah, zakaj mi pošljite opremo 14 kosov kot je našlikana, po vaši posebni ceni s tem kuponom za \$8.98. Razumljivo je, da mi boste vrnili denar, če ne bom popolnoma zadovoljen.

Ime

Naslov

Mesto

Država

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

14

(Nadaljevanje.)

— Da vam svojo častno besedo, milostljiva gospa. Moj poklic me sili, da ohranim zase marsikatero skrivnost. Tudi vaša mi bo sveta.

— Hvala vam, dragi prijatelj in ne smatrajte me za bolj muhasta kot sem.

Dr. Fransen se je nasmehnil.

— Tega se vam ni treba bati, gospa. Le malo žensk sem našel, v kojih "muhah" bi ležalo toliko metode kot v vaših. Priznam vam, da me zelo veseli, da bo ostala gospodična Lossen pri vas. Meni in moji ženi se je namah priljubila.

Gospa Klavdina je zrla zamišljeno predse — ter mislila na oči Brite.

— Da, ljubo bitje je in ostala bi pri meni, tudi če bi se ne pisala Lossen. Prosim, gospod doktor, da gospodični ne izdate, da bo trajno ostala tukaj.

Fransen se je nasmehnil ter se poslovil.

VI.

Ko je Fransen odšel, je stala gospa Klavdina nekaj časa nepremično sredi sobe. Njen obraz je nosil sanjave izraz, ki mu je dajal posebno mišnost. Nato pa se je stresla ter pozvonila.

Ko je Friderik vstopil, je ukazala:

— Moj voz. Gospodična naj bo pripravljena, da se pelje z menoj v mesto.

Četrto ure pozneje ji je sedela Brita v ekipaži nasproti. Obiskala sta več prodajalen. Brita je imela pri tem priliko opaziti, kako spoštljivo so povsod stregli gospoj Klavdini.

Ob dveh sta bili dami zopet doma ter zavžili kosilo.

Tekom kosila je dobila Brita naročilo. Napisati je morala seznam gostov, katere je nameravala gospa Klavdina povabiti na slavlje v parku, ki se je vršilo vsako leto.

Gospa Klavdina je bila zelo gostoljubna. Tudi tekom zime je priredila več veselice in povabljen je bil vsakdo, ki je pripadal dobri družbi.

Ze tedaj se je pričelo z velikimi pripravami za to veselico.

Trgovci v mestu so se zelo brigali za slavnosti v hiši gospe Klavdine, kajti gospodinja je kupovala vse, kar je le mogla dobiti, pri domačih tržnicah.

Pri tem so bili interesirani vrtnarji, slaščičarji, mesarji, peki in vsi drugi obrtniki in celo mesto je vedelo, da se nekaj pripravlja v hiši gospe Klavdine.

Tudi med družbo samo so bile te veselice zelo priljubljene. Veselice so bile vedno originalne in mične.

Brita je bila vsa presenečena vspričo števila povabil, katere je morala adresirati ter odposlati.

Tekom pisanja je mislila neprestano: — Bog ve, če bom še tukaj, ko se bo vršila ta veselica.

Čaj je zavžila gospa Klavdina zopet s svojo družabnico.

Tudi danes je sedela stara dama mladi deklici precej molče nasproti. Briti pa se je zdelo, da ne kreje njene oči več tako ostro in mrzlo.

Po čaju je morala zopet čitati. Nato sta zopet napravili izprehod skozi park, a na goro nista šli, kajti gospa Klavdina je ostala vedno le v dolgem delu parka.

Na tem izprehodu je stara dama le malo govorila. Niti malo ni slutila, kako mučen je bil ta molk za Brito, ki je že zopet pričela izgubljati upanje.

Tudi večerjo sta zavžili molče. Brita je postala vsled tega molka že popolnoma nervozna in stresla se je, ko ji je gospa Klavdina rekla:

— Če bi hoteli sedaj malo igrati, bi me zelo veselilo.

Brita je vzdihnila. Vsaka stvar je boljša kot ta mučni molk.

— Zelo rada, milostljiva gospa.

Gospa se je obrnila proti Frideriku ter ukazala:

— Prižgite luči v dvorani za godbo.

Friderik je molče odhitel.

Ko sta stopili v dvorano, je bila Brita vsa začudena. Ta dvorana je bila nekoliko manjša kot slavnostna, a še vedno prostorna in visoka. Na sredi dvorane je stal krasen klavir in tri velika okna, segajoča do tal, so vodila na teraso.

Gospa Klavdina je sedla na stol poleg kamina iz mramorja. Ta kamin je služil le okrasu, ker je imela hiša centralno kurjavo.

Brita je stopila k stojalu za note ter rekla, obrnjena proti gospi Klavdini:

— Kaj bi radi slišali, milostljiva gospa?

— Zaigrajte, kar sami radi igrate, — je odvrnila gospa Klavdina.

— Ne vem, če bom zadela vaš okus.

— Meni je za to, da se seznanim z vašim okusom.

Brita je izbrala par not ter pričela igrati. Vedno bolj se je poglabila v igro. Gospa Klavdina je sedela nepremično ter poslušala. Z žalostjo je mislila na svojo srečo, katero je sama zaigrala. Usoni ni sta ji bili le dve leti sreče, za katero naj bi jokala celo poznejše življenje. Kako je bilo mogoče, da se je pojavil med njo in ljubljeno možem tak prepad. — Kurt, — si je mislila, — ali si mi mogoče poslal svoje čete, da vlije nekaj uteh v moje osamljeno srce? Ali si spravljen? Ali je bilo tvoje srce res pri meni tekom vseh teh mučnih let? Kurt, tako samotna sem, — daj mi svojega otroka.

Tako je prosila gospa Klavdina v razdvojenosti svoje duše. Lotila se je je sanjava mehko, ki je bila drugače popolnoma tuja tej ponosni, samovoljni ženski.

Glavosi so izmrli in slika se je razblinila v nič. Samotna ženska pa je še vedno zrla ven v park, katerega je oblikovala mesečina.

Brita je držala roki na tipkah. Tudi ona se je zatopila v bolestne spomine. Kako pogosto je morala tudi svojemu očetu v njegovih zadnjih letih zaigrati isto sonato!

Konečno pa se je predramila ter se ozrla na Brito ter rekla nati hitro:

— Ali niste rekla, da znate tudi peti?

— Da, nekoliko, če vam to zadostuje. Nisem se dosti učila in dosedaj sem pela le pred svojim očetom.

— Sodeč po vašem dovršenem igranju klavirja, je vaša narava muzikalčno zelo občutljiva. Prosim, zapojte mi kako pesem.

— Rada. Ali imate kako posebno željo, milostljiva gospa?

(Dolje prihodaj.)

French Line

SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE
PARIS 26. SEPTembra

FRANCE 3. oktobra.
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE
Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2.
4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK
ALI LOKALNI AGENTJE

Frederic Mistral:

Montežanka.

Nekoč je živel v Monteuxju, kjer posebno vneto časte sv. Janeza, deklica, kot zlato plavolasa. Klicali so jo za Rožo. Bila je gostilničarjeva hčerka. In ker je bila vzgledna in je pela kot angel, jo je monteški župnik izbral za prvo pevko v svoji cerkvi. O priliki velikega monteškega praznika, ob sv. Janezu, je Rožin oče najel pevca. Pevca, ki je bil še mlad, je vsega praznika lepota zlatolaska. Zlatolaska pa se je zagledala tudi vanj in tako sta se nekega lepega dne dva ljubca zvela, ne da bi se prej dolgo iskala. Mala Roža je postala gospa Bordas.

Zbogom, Monteux!
Odpotovala sta. Ah, kako divno je bilo njuno življenje! Bila sta svobodna kot ptici v zraku in mlada kot vodni vali... oba brez skrbi, vdana le medsebojni ljubezni in edina briga jima je bila petje, s čimer sta si služila svoj kruh.

Prvi praznik, ko je Roža spet pela, je bil na dan sv. Agate, ki je varuhinja prebivalcev Maillana. Tega dogodka se še tako živo spominjam, kot da sem ga doživel včeraj.

Bilo je v glavni kavarni. Dvorana nabita. Roža je stala zadaj na estradi brez strahu kot vrabec na vrbi, zlatolasa, goloroka... njen mož pa jo je spremljal na kitari.

To je bilo opojno! Poslušali so jo kmetje iz Gravesona, Saint Remija, d'Eragnéja in iz Milana. Nihče ni črnil omalovažavajočih besed. Slišal si le: "Kako ljubka je! Poje kot orgle! Pa tako od blizu je... iz Monteuxja!"

Res, Roža je pela lepe pesmi. Pela je o domovini, o zastavah, o bitkah, o svobodi, o slavi in to s tako strastjo, s tako ognjovitostjo, da so trepetala srca vseh ljudi. Ko je dokončala, je vzkliznila: "Naj živi sv. Janez!"

In ploskali so ji tako burno, da se je tresla vsa dvorana. Ona pa je šla od mize do mize; novec za novcem je padal na leseni krožnik in ona je bila vesela in se je smejala, kot da je nabrala tisoče in tisoče frankov. Priglasile novec je stresla možu v kitaro, rekoč: "Glej! Dobro, kaj? Če bo šlo tako, kmalu obogatim!"

Ko se je gospa Bordas udeležila vseh praznovanj po naši okolici, se ji je zahotelo mesto. Tudi tu je Montežanka uspevala kot na deželi. Pela je o Poljski s trobojnic v roki. V pesem je položila toliko srčnih trepetanj, da je izvala vseobče občudovanje. Vse naokrog so jo oboževali; v Avignonu, v Cîteau, v Toulousen, v Bordeauxu, tako, da se je po teh zmagah odločila: "Sedaj pa pride na vrsto Pariz!"

In odšla je v Pariz. Pariz je ljuba, ki vsrkava vse. In kot drugod jo je tudi vzbujala množica in jo začela častiti. Bilo je v zadnjih dneh cesarstva. Gospa Bordas je zapela marsikaj. Še nikdar ni noben pevec prednasilal te himne s takim oduševljenjem in s toliko vznesenostjo! Barikadnim delavcem se je zazdelo, da raste pred njimi čudovit sij vstajajoče svobode in Tony Revillon, poet pariških bulvarjev, je zapisal v nekem dnevniku:

K nam iz provance je prišla, kjer pojejo vetrovi morja, kjer živi jezik je doma, vsa mlada zroč v vsa obzorja.

Stotisoč rok se proži k njej... Pozdravljena lepota Ti, za Tabo vsi na pot, brez mej! O, zbogom kraj opojnosti! Na nje nas popelješ Ti, le reci, pa sledimo vsi, ker brat nam bodi narod vsak, in le tiran je naš sovrag!

Ah! Na mejo! V hipu je bilo treba odriniti na mejo. Voja, polom, revolucija, zmaga — vse v mrlični naglici. Potem je zavladala komuna z vso svojo besnostjo. Vznesena Montežanka je bila v tem vrtnu kot ptica v nevliti in zapela jim je, opojna od hvale, od slavlja in ognja burnih dni, zapela jim je "Marijano" prav kot mali demon. Še v vodi bi je ne zapustila ognjovitost, kaj šele v ognju.

Nekoga dne jo je zaneslo kot slamno bilko v tilerijsko palačo. Zmagovito ljudstvo je otvorilo v vladarskih dvoranih veliko slavje. Od smodnika očrjene roke so pograbile "Marijano" — kajti zanje je bila gospa Bordas Marijana — in posadili so jo na prestol, obdan z rdečimi zastavami. "Poj nam!" so ji zaklicali, "poj nam poslednjo pesem, ki jo bodo čuli ti prokleti oboki!"

In mala Montežanka je z rdečo čepico na glavi zapela... ob poslednjih zvokih je buknil strašen krik: "Živla ljudovlada!" Samo slaboten glas, ki je v šumu in hrumu množice usahnil, je bil odgovor: "Naj živi sv. Janez!"

Montežanka ni videla ničesar več, v modrih očeh sta ji zablisteli dve solzi in obledela je kot mrlica.

"Odprite okna! Zrakca, zrakca!" so kriknili vsevpunk, ko so videli, da se je onesvestila. Ah, ne, uboga Roža! Ni ti manjkalo zraka, temveč pogrešala si Monteuxja, sv. Janeza v gorovju in nedolžnega veselja provansalskih praznikov.

Belgijska kraljevska dvojica v Marseillen.

V kratkem praznuje belgijska kraljevska dvojica srebrno poroko. Ker kralj in kraljica nočeta nikakih oficijelnih prireditvev in želita proslaviti petindvajsetletnico svojega zakona na tihem, sta nastopila ta dni daljše potovanje v Indijo. Poučeni krogi zatrjujejo, da je to glavni vzrok njunega potovanja v inozemstvo. Pred kratkim sta dospela v Marseille. Suvarena sta si v civilu ogledala mesto in potem odplula s parnikom proti Indiji.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecm naznanjam sodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 20. julija 1925 v Imperial, Cal., umrl moj ljubljani brat

JOHN TRUDEN

v starosti 31. let, rojen v Babnem polju na Notranjem in v Ameriki je bil šestnajst let. Pogreb je bil 28. julija na katoliškem pokopališču v Munising, Mich.

Lepa hvala vsem za darovane vence, onim, ki so se udeležili pogreba in nosilem krste.

Tebi, nepozabljeni brat, naj bo lahka ameriška zemlja.

Zaljubljeni ostali:

Vincent Truden, brat,
Forest Lake, Mich.
V stari domovini: mati, brat in sestra.

AVTOMOBILNE NESREČE

V očigled množicem se avtomobilskim nesrečam, ki naraščajo v vseh deželah, bo trkba sčasoma povsod poostri šoferske patente in odvzeti koncesije neprevidnim voznikom, katerih je danes že prav dosti. Samo na ta način bo mogoče povečati odgovornost za zaupana življenja, katere jemlje površni šoferji lahkomično. Te dni se je peljal Evgen Nyari, generalni ravnatelj tovarnice Brown Boveri iz Budimpešte v kopališče Parad. Avtomobil je vodil ravnatelj šofar. Poleg Nyarja sta sedeli v avtomobilu dve dami, ravnateljeva žena in neka njena prijateljica. Ravnatelj je sedel poleg šoferja.

Tega je obšla namadoma slabost, da je padel v omedlevico. Nyari je uvidel opasnost položaja. Prijel je za zavoro in hotel ustaviti avtomobil. Radi prehitrega zavrtja pa se je vozilo prekucnilo in pokopalo pod seboj vse štiri osebe, šoferja, ravnatelja, njegovo ženo in njeno prijateljico. Nesrečni ranjenci so obležali pod avtomobilom in so morali čakati na človeško pomoč skoraj celo uro. Cesta je bila namreč na dan nesreče precej prazna in predno sta si pripeljala dva motociklista, so bili vsi ponesrečeni v nezavesti. Na opozorilo motornih kolesarjev se je zbralo ljudstvo, ki je odstranilo razbita dela avtomobila in ranjenec izvelo izpod razvalin. Ravnatelj in šofer sta težko poškodovana. Nyarjeva žena in njena prijateljica pa sta lažje ranjeni ter sta pretrpeli silen strah.

Druga nezgoda se je pripetila nekemu madžarskemu odvorniku v Salzburgu. Dr. Julij Salusinski se je vozil čez Katschberg in je tako slabo ravnal s krmilom, da je vozilo odletelo v neki jarek. Avtomobil je ostal cel, pač pa so težko poškodovani tisti, ki so sedeli v njem. To pa sta bila zakonca Leon in Lola Biro, ki sta zletela daleč na cesto, dočim se je dr. Salusinski le neznatno opraskal.

36 milijonov je zaigral v družbi magnatov v Budimpešti veleposestnik baron Gerlocezy tekom štirih dni. Ker ni mogel odšteti takoj 30 milijonov madžarskih kron je odstopil dobitek v svoja posestva. Navadno sledi po takih izgubah vest o samomoru, o baronu Gerlocezyju je še ni.

DESET LET BOLNA.

Ozdravela v 10. minutah. Pridobila v 10. dneh 30 funtov.

Math. Pezdir
Box 772, City Hall Sta.,
NEW YORK, N. Y.

IŠČE SE DOGARJE.

Le dobri in izveščani dogarji dobe delo za več let, najboljše les in najvišja plača. Oglasite se pri:

G. S. Fleischer,
Box 593, DeRidder, La.
(6.13.20.27 & 3.10.17.24)

PRVA IN NAJSTAREJŠA

TCVARNA
TAMBURIC
V AMERIKI

ki izdeluje najboljše tamburice in glede dela prekosil vse trditve in vrste. Tamburice iz moje tovarne so priznane najboljše glede oblike, točnosti in glasu, kar pričajo priznanja zborov in poedincev. Naročeno blago pošiljam v vse kraje sveta. Pišite po cenik, katerega pošiljem zastonj.

IVAN BENČIČ
4054 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Prav vsakdo — kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

Kretanje parnikov - Shipping News

19. septembra:
Olympic, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam; Suffren, Havre; Orduña, Hamburg; America, Bremen.
22. septembra:
Resolute, Hamburg.
23. septembra:
Mauretania, Cherbourg; Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.
26. septembra:
Paris, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.
30. septembra:
Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Bremen.

1. oktobra:
Lapland, Cherbourg; Columbus, Cherbourg; Bremen; Cleveland, Hamburg; De Grasse, Havre.
3. oktobra:
Leviathan, Cherbourg; Maj stic, Cherbourg; France, Havre.
6. oktobra:
Pres. Wilson, Trst; Reliance, Hamburg.
7. oktobra:
Berengaria, Cherbourg.

8. oktobra:
Pittsburgh, Cherbourg.
10. oktobra:
Olympic, Cherbourg; George Washington, Bremen; Andania, Cherbourg, Hamburg.

14. oktobra:
Mauretania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Berlin, Cherbourg, Bremen.
17. oktobra:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.

21. oktobra:
Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.
24. oktobra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre; Martha Washington, Trst.

28. oktobra:
Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen; Arabic, Cherbourg, Hamburg.

29. oktobra:
Columbus, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.
3. novembra:
Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.

4. novembra:
Mauretania, Cherbourg; De Grasse, Havre.

5. novembra:
Pittsburgh, Antwerp; Mount Clay, Hamburg.

7. novembra:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
10. novembra:
George Washington, Cherbourg, Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

11. novembra:
Aquitania, Cherbourg.
12. novembra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

14. novembra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre; Andania, Hamburg.

17. novembra:
Bremen, Bremen.
18. novembra:
Berengaria, Cherbourg.

19. novembra:
Zeeland, Antwerp; Westphalia, Hamburg.

21. novembra:
Olympic, Cherbourg; Republic, Bremen.
24. novembra:
Pres. Wilson, Trst; Berlin, Bremen.

25. novembra:
Mauretania, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

26. novembra:
Albert Bullin, Hamburg.
28. novembra:
Homeric, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.

Naravnost v Jugoslavijo

Potuje na velikih parnikih, ki pristanejo tako v domovini, da je treba potovati le par ur z železnico.

IZLETNIŠKO ODPLUTJE

PRESIDENTE WILSON
6. oktobra

MARTHA WASHINGTON
24. oktobra.

Cena za Trst ali Dubrovnik, tretji razred \$100, vstevsi davek. Tja in nazaj \$162 in davek. Železnica od Trsta do Ljubljane samo \$1.06; do Zagreba \$1.90, do Beograda \$4.75. Vnaprej plačana vožnja od Trsta do New Yorka samo \$107.50. Posebne cene za vožnje tja in nazaj. Najboljše cene in najbolj ugodna pot za potovanje.

Posebni vmesni drugi razred.

COSULICH LINE OF TRIESTE

Phelps Bros. & Co., 2 West St., New York.

Izdal sem novi cenik

Domačih Zdravil

kateri priporoča Mgr. Knapp v knjigi DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite takoj po brezplačni cenik, da ga imate v slučaju potrebe pri rokah. IMPORTIRANO ODRODJE IZ JUGOSLAVIJE.

Kosa z rinskim, iz garantiranega jekla, 60, 65, 70 in 75cm dolge. \$2.—
Kosa poliranka z rinskim, 65, 70 in 75 cm. dolge \$1.50
Klepnico orodje \$1.25
Brisni kamen "Beragamo" od Trsta do \$5
Pralica 30c; Srp za klepati 30c
Motika 30c; Srp za klepati 30c
Ribežen za repo, z dvema nožema \$1.25

Blago pošiljam poštne prosto.

Math. Pezdir
Box 772, City Hall Sta.,
NEW YORK, N. Y.

IŠČE SE DOGARJE.

Le dobri in izveščani dogarji dobe delo za več let, najboljše les in najvišja plača. Oglasite se pri:

G. S. Fleischer,
Box 593, DeRidder, La.
(6.13.20.27 & 3.10.17.24)

PRVA IN NAJSTAREJŠA

TCVARNA
TAMBURIC
V AMERIKI

ki izdeluje najboljše tamburice in glede dela prekosil vse trditve in vrste. Tamburice iz moje tovarne so priznane najboljše glede oblike, točnosti in glasu, kar pričajo priznanja zborov in poedincev. Naročeno blago pošiljam v vse kraje sveta. Pišite po cenik, katerega pošiljem zastonj.

IVAN BENČIČ
4054 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Prav vsakdo — kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

Kako se potuje v stari

kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tačno poučen o potnih listih, pri lžji in drugih stvareh.